



Žadatel pro podporu svých požadavků podrobně odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, čj. 8 As 55/2012-62, podle kterého se „*Informace o platech zaměstnanců placených z veřejných prostředků se podle § 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zásadně poskytují*“ a „*Povinný subjekt neposkytne informace o platu zaměstnance poskytovaném z veřejných prostředků (§ 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) jen výjimečně, pokud se tato osoba na podstatě vlastní činnosti povinného subjektu podílí jen nepřímou a nevýznamným způsobem a zároveň nevyvstávají konkrétní pochybnosti o tom, zda v souvislosti s odměňováním této osoby jsou veřejné prostředky vynakládány hospodárně.*“ Žadatel poukazuje na výčet osob, o jejichž platech se **informace poskytuje bez předchozího testu proporcionality**.

Tento rozsudek je ale překonaný nálezem Ústavního soudu ze dne 17. října 2017, sp.zn. IV.ÚS 1378/16, v němž Ústavní soud **nesouhlasí se závěrem** Nejvyššího správního soudu vysloveným v jeho rozsudku sp. zn. 8 As 55/2012, že **test proporcionality není třeba provádět při posuzování jednotlivých konkrétních případů**, protože takový text prý provedl již zákonodárce při formulaci ustanovení § 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen InfZ). Žádným zákonem nelze abstraktně vyloučit ochranu základních práv a svobod zaručenou ústavním pořádkem. V každém jednotlivém případě střetu ústavně zaručených práv musí soudy a správní orgány zvážit význam a intenzitu dotčených práv.

Povinná osoba může **odmítnout poskytnout žadateli informace o platu a odměnách zaměstnance vyžádané na základě ustanovení § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud nejsou splněny všechny tyto podmínky:**

1. účelem vyžádání informace je přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu;
2. informace samotná se týká veřejného zájmu;
3. žadatel o informaci plní úkoly či posílání dozoru veřejnosti či roli tzv. "společenského hlídačského psa";
4. informace existuje a je dostupná.

**Právo na informace ve veřejném zájmu není absolutní;** pokud jeho výkon zasahuje do práva na ochranu soukromého života, chráněného článkem 10 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina) a článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (dále jen Úmluva), je **nutno v každém jednotlivém případě všechna tato práva poměřovat a zajistit mezi nimi spravedlivou rovnováhu.**

V dané souvislosti poukazuje Ústavní soud na test uplatňovaný Evropským soudem pro lidská práva (dále jen ESPL) při aplikaci článku 10 Úmluvy ve vztahu k poskytování informací ve veřejném zájmu.

**Prvním kritériem je účel vyžadované informace.** Nezbytnou podmínkou je, aby účelem informace vyžadované od veřejného orgánu bylo umožnění výkonu svobody žadatele "přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky" jiným. Soud položil důraz na skutečnost, zda získávání informací bylo relevantním přípravným krokem v novinářských aktivitách nebo v jiných aktivitách zřizujících fórum nebo zakládajících zásadní prvek veřejné diskuse. Informace by měla být vyžadována za účelem přispění k veřejné diskusi. Proto za účelem aplikace čl. 10 Úmluvy **musí být posouzeno, zda požadovaná informace byla ve skutečnosti nezbytná pro výkon svobody projevu.**

**Druhým kritériem je povaha vyžadované informace - veřejný zájem.** ESLP má za to, že požadované informace, data nebo dokumenty musí splňovat test veřejného zájmu, mají-li být považovány za potřebné pro zveřejnění podle Úmluvy. Taková potřeba může existovat, když zveřejnění umožňuje transparentnost o způsobu zajišťování veřejných záležitostí a věcech významných pro společnost jako celek a tím umožňuje účast na veřejných záležitostech široké veřejnosti. Veřejný zájem se vztahuje k věcem, které ovlivňují veřejnost do takové míry, že se o ně může zajímat, které přitahují její pozornost, nebo které se jí týkají do značného stupně, zvláště pokud ovlivňují životní úroveň občanů nebo život společnosti. Je to také případ, když informace se týkají důležité sociální otázky, nebo zahrnují problém, o němž by veřejnost měla být informována. **Veřejný zájem nemůže být redukován na zájem veřejnosti po informacích o soukromém životě jiných, nebo na touhu publika po honbě za senzacími nebo dokonce voyeurismu.**

**Třetím kritériem je role žadatele.** Zvláštní pozornost zasluhuje specifická úloha žadatele o informace při jejím "přijímání a rozšiřování" veřejnosti. Soud již dříve přiznal zvláštní váhu roli žadatele jako novináře, společenskému kontrolnímu orgánu nebo nevládní organizaci, jejichž činnost je zaměřena na otázky veřejného zájmu. Důležité je tudíž posouzení otázky, zda žadatel o informaci tak činí s cílem informovat veřejnost jako "veřejný hlídací pes".

**Čtvrtým kritériem je existující a dostupná informace.** Skutečnost, že požadovaná informace existuje a je dostupná, je důležitým kritériem při posouzení, zda odmítnutí poskytnout informaci může být považováno za zásah do svobody přijímat a rozšiřovat myšlenky chráněné článkem 10 odst. 1 Úmluvy.

Informace o platových poměrech zaměstnanců jsou osobní údaje, spadající pod ochranu článku 10 Listiny a článku 8 Úmluvy, zaručující právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života, a pod právo na informační sebeurčení, umožňující jednotlivci spoléhat na své právo na soukromí z hlediska dat, která jsou o něm shromažďována, zpracovávána a šířena.

Poskytnutí těchto informací povinnou osobou (zaměstnavatelem) je zřetelným zásahem do práva stěžovatelů na ochranu před zasahováním do soukromého života a do práva na ochranu před neoprávněným zveřejňováním osobních dat. **Dochází takto ke střetu ústavně garantovaných základních práv, tj. práva stěžovatelů na ochranu před zasahováním do soukromého života dle čl. 10 Listiny a čl. 8 Úmluvy - to na straně jedné, a práva žadatele na svobodu projevu (a v jeho rámci práva na informace ve veřejném zájmu), chráněného článkem 17 Listiny a článkem 10 Úmluvy - to na straně druhé.**

Při rozhodování o žádosti žadatele o informace, která znamená střet ústavně garantovaných základních práv, proto musí být proveden nezbytný test proporcionality.

### **Test proporcionality ve světle čtyřbodového testu ESPL**

Test proporcionality spočívá v posouzení toho, zda je z kolidujícího práva a určitého veřejného zájmu, zachováno maximum možného a zkoumání, zda omezení základního práva, tedy práva na soukromí je ještě přiměřené veřejnému zájmu.

Dle nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/94 se jedná o tříkrokový test, který zahrnuje:

1. test vhodnosti, v rámci něhož je hledána odpověď na otázku, zda institut omezující určité základní právo umožňuje dosáhnout sledovaný cíl, ochranu jiného práva;

2. test potřebnosti spočívající v porovnání legislativního prostředku omezujícího základní právo nebo svobodu s jinými opatřeními umožňujícími dosáhnout stejného cíle, avšak nedotýkajícími se základních práv a svobod; je tedy hledána odpověď na otázku, zda jde ve vztahu k dotčeným základním právům o nejšetrnější z více prostředků umožňujících dosažení sledovaného cíle;
3. test porovnání závažnosti v kolizi stojících základních práv a svobod spočívá ve zvažování empirických, systémových, kontextových i hodnotových argumentů. Empirickým argumentem lze chápat faktickou závažnost jevu, jenž je spojen s ochranou určitého základního práva. Systémový argument znamená zvažování smyslu a zařazení dotčeného základního práva či svobody v systému základních práv a svobod. Kontextovým argumentem lze rozumět další negativní dopady omezení jednoho základního práva v důsledku upřednostnění jiného. Hodnotový argument představuje zvažování pozitiv v kolizi stojících základních práv vzhledem k akceptované hierarchii hodnot.

Do těchto kroků se musejí promítnout tyto požadavky (podmínky) testu ESPL:

1. Informace musí být vyžádána za účelem přispění k diskusi o věcech veřejného zájmu.
2. Informace samotná se musí týkat veřejného zájmu.
3. Žadatel o informaci musí plnit úkoly či poslání dozoru veřejnosti či roli tzv. "společenského hlídacího psa";
4. Informace musí existovat a být dostupná.

### Test vhodnosti

*(při současné kontrole plnění prvních tří podmínek testu ESPL)*

Především je nutno posoudit, zda omezení práva na soukromí sleduje legitimní cíl. Cílem právní úpravy InfZ, jak je uvedeno výše, není umožnit získání informací o soukromí jiné osoby spočívající v údajích o jejích příjmech z pracovního poměru, ale poskytnutí informací pro výkon svobody projevu. V žádosti žadatele není jakákoliv zmínka o účelu, jak mají být požadované osobní údaje užity ve veřejném zájmu, a v čem tento veřejný zájem má spočívat, a jaká je role žadatele. Výzva k doplnění těchto údajů však v řešeném případě není účelná, protože vhodnost informace pro použití ve veřejném zájmu je zpochybněna již tím, že žadatel, který je povinnému subjektu osobně znám, objektivně nemůže mít detailnější znalosti o práci dané osoby a bez tohoto posouzení si nemůže žadatel o informace vůbec učinit představu o tom, zda s veřejnými prostředky bylo nakládáno hospodárně. Stejně tak nevypovídající bude údaj o výši pravidelně vypláceného platu za určité období. **Z tohoto hlediska si žadatel o informace neučiní žádnou představu o řádném hospodaření; pouze bude znát konkrétní příjem určité osoby.** Má-li tedy § 8b InfZ sloužit ke "kontrole hospodaření s veřejnými prostředky", pak samotné sdělení informace o výši příjmů zaměstnance nemůže k tomuto cíli vést. Vede pouze k tomu, že žadatel o informace získá takovou informaci, avšak žádný závěr z toho vyvodit ve vztahu k hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky nemůže.

V tomto kroku žádost v testu neobstála.

### Test potřebnosti

*(při současné kontrole plnění prvních dvou podmínek testu ESPL)*

Posuzuje se potřebnost zvoleného prostředku a hledání šetrnějších alternativ. Lze odkázat na samotnou argumentaci Nejvyššího správního soudu, který poukazuje na to, že výše platů ve veřejném sektoru je regulována mnoha předpisy, které jsou obecně známé; z toho lze dovozovat možnost poskytovat anonymizované údaje, celkové údaje o platových poměrech u povinného subjektu apod.

V tomto kroku žádost v testu neobstála.

### Test porovnání závažnosti v kolizi stojících práv

Za podstatu práva na ochranu soukromí je nutno primárně považovat to, že to je právě jednatel, který sám ve vztahu ke své osobě určuje, co má zůstat soukromé a co se má stát veřejným. Právě z tohoto důvodu poskytuje právní řád nižší stupeň ochrany osobám, které se rozhodnou stát veřejně činnými a **dobrovolně** odhalují informace ze svého soukromí. Paušalizované hodnocení toho, jaké informace se mohou nebo nemohou jednotlivce dotýkat, je nemístné a nerespektující lidskou důstojnost. Ústavní konformity lze v této souvislosti tudíž dosáhnout např. získáním souhlasu dotčené osoby s poskytnutím informací o platových poměrech; odepření tohoto souhlasu je však důkazem o tom, že takové údaje považuje jednatel za soukromé. Důvody mohou být různé a nemusí se jednat zdaleka pouze o obavu před závidí, jak jednostranně konstatuje Nejvyšší správní soud. Je také třeba poukázat na to, že jednou poskytnutá informace zároveň musí být zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup. To znamená, že informace není poskytnuta jen žadateli, ale stává se informací zcela veřejně přístupnou. Zákon navíc nestanoví žádnou lhůtu, po které je zveřejněné informace nutno odstranit, což znamená, že tyto informace jsou dostupné jednou provždy. Ani v tomto kroku žádost v testu neobstála.

**Povinný subjekt dospěl k závěru, že podmínky pro zpřístupnění informací o platu a odměně splněny nejsou, proto žádost o informace odmítá. Existence a dostupnost informace je pro daný případ irelevantní**

### Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ke Krajskému úřadu Ústeckého kraje v Ústí nad Labem, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení **prostřednictvím Obecního úřadu Obrnice,**

Oznámením rozhodnutí se rozumí doručení stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí do vlastních rukou žadatele.

Pokud byla písemnost uložena, adresát byl vložním oznámením o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo vyzván, aby si uloženu písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl, a tuto písemnost ve lhůtě 10 dnů od dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedl, písemnost se považuje za doručenu posledním dnem této lhůty.

Odvolání je možno podat písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě. Pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu, lze odvolání podat za podmínky, že bude do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným v předchozí větě.

Obec Obrnice  
Stanislav Zaspal, starosta



Dotčené osoby:  
dle rozdělovníku založeném ve spise

